

Sociaal Domein

Leusden 2014

Peilnota 2

Mei 2014

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Ontwikkelingen in het Sociaal Domein.....	4
2.1. Jeugdzorg.....	4
2.1.1. Landelijke ontwikkelingen	4
2.1.2. Regionale ontwikkelingen	4
2.2. WMO 2015	6
2.2.1. Landelijke ontwikkelingen	6
2.2.2. Regionale ontwikkelingen	7
2.3. Participatiewet.....	7
2.3.1. Landelijke ontwikkelingen	7
2.3.2. Regionale ontwikkelingen	8
3. Toegang tot ondersteuning	9
3.1. Basisinfrastructuur	9
3.2. Pilots.....	10
3.3. Sociaal team.....	10
4. Inkoop van ondersteuning.....	12
4.1. Regionale samenwerking.....	12
5. Financiële middelen voor de ondersteuning	15
5.1. Financieel Kader	15
5.2. Reservevorming	15
5.3. Planning en control (verantwoording)	16
5.4. Inrichting begroting.....	16
5.5. Financiële consequenties 2014 en verder	18
Bijlage 1 Doelgroep analyse Participatiewet regio Amersfoort	19
Bijlage 2 Uitgangspunten nieuwe Wmo-taken	22
Bijlage 3 Reserve Sociaal Domein.....	23
Bijlage 4 Bestuurlijke monitor Sociaal Domein	24
Bijlage 5 Samenvatting rapport 'Wijkcijfers decentralisaties gemeente Leusden'	25
Bijlage 6 Planning.....	27

1. Inleiding

In de gemeente Leusden wonen bijna 30.000 inwoners. De manier waarop we samen leven en samen zorgen verandert continu. Dat wordt mede beïnvloed door nieuwe wetgeving op sociale onderwerpen als (jeugd)zorg, werk en participatie. Vanaf 2015 is de gemeente verantwoordelijk voor de uitvoering van alle vormen van jeugdzorg die aansluiting moeten vinden op het passend-onderwijs. Op het gebied van zorg wordt de AWBZ-begeleiding overgeheveld naar de Wmo. Tenslotte wordt de Participatiewet ingevoerd waarin de Wet werk en bijstand (Wwb), de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) en de Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten (Wajong) worden samengevoegd. Dat zijn de drie decentralisaties in het sociale domein.

De komende jaren willen we als gemeente samen met onze inwoners, (lokale) maatschappelijke organisaties en aanbieders van zorg en ondersteuning het sociale domein 'anders' organiseren. Zorg en ondersteuning voor inwoners die dat nodig hebben, kost steeds meer en sluit niet altijd aan bij wat iemand écht nodig heeft. We gaan dat vanaf 2015 dichter bij onze inwoners organiseren en beter afstemmen op de mogelijkheden en behoeften van onze inwoners. Dit is de kern van de transformatie in het Sociaal Domein.

De gemeenteraad heeft in de zomer van 2013 de algemene kaders vastgesteld en in februari 2014 de contouren van de ontwikkeling van het sociaal domein behandelt. Op basis hiervan werkt het college verder aan de implementatie van de nieuwe taken die op de gemeente af komen. Waar 2013 met name in het teken stond van het stellen van kaders, staat 2014 in het teken van het nader uitwerken van deze kaders. Het betreft dan vooral de inrichting van het sociale domein.

Begin 2014 is de raad via Peilnota 1 geïnformeerd over de stand van zaken van dat moment. Deze tweede Peilnota gaat voornamelijk in op de doorontwikkeling en het nader uitwerken van gestelde kaders, het zoeken van een financiële balans ondanks een aantal onzekerheden en de inrichting van het sociale domein. Bij de inrichting van het sociale domein staat een lokale aanpak voorop. De toegang tot zorg en ondersteuning vindt plaats door een lokaal (vraagverhelderings)team dat geworteld is in Leusden en kennis heeft van de sociale kaart. 90-95% van de ondersteuningsvragen van inwoners kan worden afgedaan door dit team. Voor de complexere problematiek (5-10% van de hulpvragen) is er een sociaal team.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 schetsen we de meest recente landelijke en regionale ontwikkelingen in het sociale domein. In hoofdstuk 3 gaan we nader in op de (lokaal georganiseerde) toegang tot zorg en ondersteuning, waarin we aandacht schenken aan de definitieve inrichting van het sociaal team en de basisinfrastructuur. In hoofdstuk 4 behandelen we het inkoop en subsidie-proces. We besteden hier aandacht aan de regionale transitie-arrangementen en aanpalende ontwikkelingen, zoals de korting op de huishoudelijke hulp. Hoofdstuk 5 behandelt tot slot het financieel kader, de herinrichting van de programmabegroting en een voorlopig ramingsvoorstel.

2. Ontwikkelingen in het Sociaal Domein

2.1. Jeugdzorg

2.1.1. Landelijke ontwikkelingen

De wet

Vanaf 1 januari 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor alle jeugdzorg van opgroei- en opvoedondersteuning tot en met de gesloten jeugdzorg en reclassering. Ook de J-GGZ valt dan onder de Jeugdwet.

Toezicht

De Inspectie Jeugdzorg houdt toezicht op de naleving van de Wet op de Jeugdzorg. De jeugdzorgorganisaties hebben zelf een kwaliteitskader geformuleerd¹. Zij formuleren hiermee de kwaliteitsnorm die zij nodig achten voor het bieden van verantwoorde zorg.

Het toezicht van de Inspectie Jeugdzorg in 2014 is onder te verdelen in toezicht op de kwaliteit in algemene zin en de naleving van wettelijke eisen, toezicht naar aanleiding van calamiteiten, en toezicht naar aanleiding van signalen van burgers en professionals.

De Transitie Autoriteit Jeugd is aan de slag vanaf 1 april 2014. Jeugdzorginstellingen die in de problemen dreigen te komen als gevolg van de overgang naar het nieuwe stelsel kunnen zich vanaf dat moment melden bij deze nieuwe Autoriteit. In specifieke situaties waarin gemeenten en instellingen er samen niet uitkomen, onderzoekt de Autoriteit of de continuïteit van hulp en zorg niet in gevaar komt.

Financiën

In de meerderheid van de regio's in Nederland bleek dat er een grote discrepantie zat tussen de uitgaven van de zorgorganisaties (de zogenoemde 'uitvraag') en de gepubliceerde budgetten van Rijksweg (het macrobudget). In december 2013 is er een gecorrigeerde circulaire vrijgegeven. De daarin aangegeven budgetten en de inmiddels ook gecorrigeerde budgetten van de organisaties vertonen nog steeds verschillen. Staatssecretaris Van Rijn heeft toegezegd dat de budgetten die in de Meicirculaire worden gepubliceerd niet meer dan 5 % onder die van de eerdere gepubliceerde budgetten zullen liggen.

De gemeenten in de Regio Amersfoort hebben gezamenlijk een brief naar het ministerie van VWS verzonden om aan te geven dat de huidige cijfers onvoldoende duidelijkheid bieden om met de organisaties tot afspraken te komen.

In paragraaf 5 wordt nader op de financiën ingegaan.

2.1.2. Regionale ontwikkelingen

Regionaal Transitie Arrangement (RTA)

Op basis van het Regionaal Transitie Arrangement (okt. 2013) heeft de gemeente zich tot 2016 gecommitteerd aan het inkopen van ondersteuning bij de huidige zorgorganisaties. 2014 en 2015 beschouwen wij als overgangsjaren waarin de nieuwe structuren worden gebouwd en nieuwe werkwijzen en processen worden geïmplementeerd.

In de tweede helft van 2014 maken we op regionale schaal afspraken over gebruikmaking van kennis en expertise vanuit de gespecialiseerde jeugdzorg. De zorgorganisaties hebben vanaf 2012 hun aanbod verschoven van zwaar naar licht en van residentieel naar ambulante. Ook zijn zij allianties aangegaan om de verschillende zorgcategorieën beter te verdelen zonder overlap of witte vlekken. De provinciale organisaties hebben op deze manier 2 netwerken gevormd. Ook de vrijgevestigde psychologen hebben zich verenigd in verschillende allianties.

¹ Het Kwaliteitskader jeugdzorg is tot stand gekomen in het kader van het Implementatieplan Professionalisering Jeugdzorg en is te downloaden via www.professionaliseringjeugdzorg.nl Utrecht, maart 2014

In 2014 zullen wij met de organisaties afspraken maken over hun aanbod en werkwijze in 2015. Met het Zorgkantoor moeten wij een gezamenlijke inhaalslag maken. Er is op dit moment nog weinig tot geen inzicht in de budgetten van de AWBZ en ZvW-gefinancierde zorg.

Drang en dwang

In Peilnota 1 staat het SAVEteam beschreven. Bureau Jeugdzorg heeft zich gereorganiseerd in SAVEteams die zich met name gaan richten op situaties waarin de veiligheid van het kind risico loopt. De gemeenteraad heeft besloten dat ook Leusden zich daarbij aansluit.

Gemeenten zijn al verantwoordelijk voor de taken van het Steunpunt Huiselijk Geweld (SGH) en met de decentralisatie van de jeugdzorg worden zij dat ook voor de taken van het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK). De integratie van deze bestaande taken in het te vormen AMHK biedt de gemeenten de mogelijkheid om te komen tot een ongedeelde aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling en een efficiëncyslag in de organisatie. De verantwoordelijkheid voor het AMHK wordt vastgelegd in de nieuwe Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en in de nieuwe Jeugdwet.

De gemeenten en justitiële organisaties krijgen verschillende verantwoordelijkheden bij de uitvoering van de jeugdbescherming en jeugdreclassering. Hierbij geldt één gezamenlijke opgave: het tegengaan van recidive en het bevorderen van een veilige omgeving voor jeugdigen om te kunnen opgroeien.

In het kader van het nieuwe jeugdstelsel sluiten alle gemeenten dit jaar aan op de Collectieve Opdracht Routevoorziening (CORV). Dit is een wettelijke verplichting. Met CORV wordt de berichtenstroom gedigitaliseerd en gestandaardiseerd tussen partijen in de justitiële jeugdketen, waaronder gemeenten. Gemeenten hebben tot 1 januari 2015 de tijd om aan te aansluiten op CORV.

Experimenten

In de aanloop naar 2015 zijn er verschillende experimenten gestart in 2012 en 2013. De opbrengsten hiervan leest u in de rapportage (verseonnr 224734).

- Soesterkwartier Amersfoort

Het experiment met een lokaal en wijkgericht team voor jeugd in het Soesterkwartier loopt vanaf 2012. Het experiment en vergelijkbare experimenten in het land geven aan dat de hulpverlening sneller is dan voorheen en dat er minder wordt verwezen naar de gespecialiseerde zorg. Uithuisplaatsingen worden voorkomen.

Mede op basis van de bevindingen van dit experiment is op regionaal niveau afgesproken dat iedere gemeente zorgt voor de realisatie van een vergelijkbaar team op maat van de lokale situatie. In hoofdstuk 3 wordt dit team als onderdeel van de gehele sociale infrastructuur beschreven.

- Huisartsen

In het nieuwe jeugdstelsel krijgt de huisarts een belangrijke plek in de zorg voor jeugd. Huisartsen en jeugdartsen krijgen de mogelijkheid door te verwijzen naar alle vormen van jeugdzorg. Nu is dat nog alleen de jeugd-GGZ. Het idee hierachter is dat een jeugdige zo eerder en zo mogelijk ook sneller de juiste (integrale) hulp krijgt en dat hierbij de samenhang met de somatische zorg geborgd blijft.

De huisarts heeft vanuit zijn of haar professionaliteit zicht op de -achterliggende- gezinsproblematiek bij psychische problemen vanaf 2015 dus de keuze uit het hele palet van jeugdhulp, dat onder de (budget)verantwoordelijkheid van de gemeente valt. Een goede samenwerking tussen de huisartsen en het lokale zorgproces is dus essentieel. In samenwerking met de Regionale Huisartsen Vereniging Eemland (HVE) wordt op regionale schaal gewerkt aan de realisatie van samenwerkingsafspraken tussen de huisartsen en de gemeenten. Op basis van deze generieke afspraken kunnen gemeenten zelf nadere afspraken vastleggen.

Daarnaast loopt er een experiment in Leusden en Woudenberg waarbij geoefend wordt met de inzet van professionals uit de gespecialiseerde jeugdzorg die een brugfunctie vervullen tussen de huisarts en het huidige netwerk rond het CJG (straks vervloeit met het lokale team).

- *Passend Onderwijs*

Ook in het kader van de Wet Passend Onderwijs is er een aantal experimenten gestart. In Leusden wordt er geëxperimenteerd met een zogenaamd Ondersteuningsteam voor het primair onderwijs. Hierin neemt zowel een onderwijsgeneralist als een gezinsgeneralist deel. Het team bespreekt cases die aangedragen zijn vanuit het onderwijs en zorgt samen met het gezin voor de juiste hulp en ondersteuning. Het onderwijs is op basis van de goede ervaringen van dit experiment de huidige indicatiestelling voor onderwijsarrangementen al aan het overzetten op dit Ondersteuningsteam. Onze opgave is om dit team goed aan te haken bij het rest van de sociale infrastructuur. Voor het Voortgezet Onderwijs wordt op regionale schaal geëxperimenteerd met een team. Jongeren die niet meer in Leusden naar school gaan en ook hun vrije tijd vaak elders besteden, vragen om een grotere schaal dan de lokale voor signalering en hulp. Toch is ook hier de opgave een goede verbinding te maken met de lokale structuur. In het OOGO (Op Overeenstemming Gericht Overleg) worden zowel de onderwijsplannen als de pannen rondom het jeugdbeleid besproken. Dit schrijft de Jeugdwet zo voor.

2.2. WMO 2015

2.2.1. Landelijke ontwikkelingen

De wet

Op 24 april jl. heeft de Tweede Kamer ingestemd met het wetsvoorstel Wmo2015. Naar verwachting zal de Eerste Kamer voor de zomervakantie ook instemmen met het voorstel, waarbij de Wmo2015 op 1 januari 2015 in werking zal treden. Ook voor de Wmo2015 geldt dat de definitieve budgetten die meekomen met de decentralisatie nog niet duidelijk zijn. Naar verwachting zal de zogenaamde Mei-circulaire (die in juni verschijnt) meer duidelijkheid verschaffen. In het zorgakkoord dat de regering op 17 april jl. met de oppositiepartijen heeft gesloten zijn een aantal maatregelen verzacht waardoor er meer middelen zijn voor dagbesteding

Er zijn een tweetal wetsvoorstellen in ontwikkeling die nauw samenhangen met de Wmo:

1. Wet Langdurige zorg (Wlz)

Dit wetsvoorstel is er voor mensen die behoefte hebben aan permanent toezicht. Zij hebben 24 uur zorg per dag nodig in de directe nabijheid. De Wlz gaat de huidige AWBZ vervangen. Het kabinet ziet drie redenen om de langdurige zorg voor ouderen en mensen met een verstandelijke, zintuiglijke of psychische beperking te hervormen: de veranderende eisen aan de organisatie van langdurige zorg; financiële houdbaarheid en er wordt teveel professionele zorg geboden in plaats van informele zorg. In de Wlz is de toegang tot zorg in een instelling of een 'volledig pakket thuis' geregeld. Oorspronkelijk was het doel dat mensen met een zorgzwaartepakket 4 niet in aanmerking zouden komen om in een instelling te worden opgenomen en onder de Wmo2015 zouden komen te vallen. Met het zorgakkoord van 17 april jl. worden de maatregelen wat verzacht. Ouderen en verstandelijk beperkten met een zorgzwaartepakket (ZZP) 4 kunnen toch in aanmerking komen om in een instelling te worden opgenomen en verzorgd. Het gaat dan bijvoorbeeld om mensen die matig dementeren.

Het wetsvoorstel is door de Tweede Kamer vastgesteld en ligt nu bij de Eerste Kamer. Naar verwachting treedt ook deze wet per 1 januari 2015 in werking.

2. Afschaffing van de Wet Tegemoetkoming Chronisch Zieken en Gehandicapten (WTCG) en Compensatie Eigen Risico (CER)

De landelijke tegemoetkoming voor chronisch zieken en gehandicapten (Wtcg) en de compensatie eigen risico zorgverzekering (CER) vervallen met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2014. De huidige Wtcg wordt nog in december 2014 uitgekeerd. De gemeente krijgt vanaf 2015 een structureel niet-geoormerkt budget om de afschaffing te verzachten en de compensatie beter te "richten" op doelgroepen. In het coalitieakkoord 2014-2018 is opgenomen dat er bijzondere aandacht is voor de financiële belangen van gehandicapten en chronisch zieken. In de verordening Wmo zal een compensatieregeling worden uitgewerkt voor de compensatie van hoge (buitenproportionele) ziektekosten daar waar er sprake is van de meerkosten als gevolg van/ samenhangend met een functiebeperking.

2.2.2. Regionale ontwikkelingen

Regionaal Transitie Arrangement (RTA)

In het wetsvoorstel Wmo 2015 is het overgangsrecht AWBZ- Wmo 2015 opgenomen. Voor de gemeente heeft dit tot gevolg dat de vernieuwingsmogelijkheden in 2015 beperkt zijn omdat de huidige AWBZ -cliënten recht hebben op vergelijkbaar ondersteuningsaanbod, echter wel een met een budgetkorting. Om die reden heeft de regio Eemland besloten tot het realiseren van een Regionaal Transitie Arrangement (RTA) voor de huidige AWBZ taken (begeleiding, dagbesteding, vervoer en kortdurend verblijf). Op grond van de volgende overwegingen kiezen we voor een regionaal i.p.v. lokaal arrangement:

- Eenduidigheid voor cliënten;
- Vereenvoudiging van procedures en vereisten voor aanbieders;
- Vergroten van de innovatiekracht bij aanbieders;
- Zorgvuldigheid en haalbaarheid voor gemeenten.

Het primaire doel van het RTA is het zorgen van continuïteit van zorg voor bestaande cliënten in het overgangsjaar 2015 en de nadere uitwerking van de beweging in het sociaal domein. Het gaat dus nadrukkelijk om afspraken voor één jaar met de huidige aanbieders. Het RTA omvat de volgende onderdelen: individuele begeleiding, dagbesteding/vervoer, kortdurend verblijf en cliëntondersteuning (MEE). De gemeente Amersfoort is trekker van het proces van het RTA in samenwerking met de regiogemeenten: Baarn, Bunschoten, Leusden, Soest, Eemnes, Woudenberg en Nijkerk.

In het zorgakkoord van 17 april jl. is de structurele korting van 25% op de begeleiding enigszins verzacht: Voor begeleiding betekent dit dat de taakstelling door het overlegresultaat met de VNG is verlaagd naar circa 6% in 2015 en circa 11% in 2016. Vooralsnog wordt niet het hele beschikbare zorgbudget 2015 beschikbaar gesteld via het RTA, maar wordt uitgegaan van het budget 2013 minus de rijkskorting en uitvoeringskosten en een verzachting van 5% op dagbesteding/vervoer vanwege het door aanbieders aangegeven knelpunt m.b.t. vervoer. De verzachting op de korting door het akkoord met de VNG en met een aantal partijen in de Tweede Kamer kan dan benut worden voor de *finetuning* van de budgetten per instelling en het inperken van de risico's.

Clientondersteuning

Gemeenten zijn sinds de invoering van de huidige Wmo verantwoordelijk voor cliëntondersteuning. Cliëntondersteuning wordt dan ook al sinds jaren geboden door lokale organisaties zoals Welzijn Leusden (ouderenadviseur, mantelzorgondersteuning) en Larikslaan2 (cliëntondersteuning aan mensen met een ondersteuningsvraag) en door regionaal werkende organisaties als Welzin die algemeen maatschappelijk werk bieden aan mensen met psychosociale problematiek.

In 2015 worden de landelijke middelen die met cliëntondersteuning voor mensen met een handicap zijn gemoeid, overgeheveld naar het Gemeentefonds. Vanuit het Rijk hebben de gemeenten de opdracht om voor met MEE afspraken te maken over inzet van MEE in 2015. Om die reden is bestuurlijk besloten dat de cliëntondersteuning van MEE onderdeel wordt van het RTA en er regionale afspraken worden gemaakt op hoofdlijnen.

2.3. Participatiewet

2.3.1. Landelijke ontwikkelingen

De wet

Op 20 februari 2014 is de Participatiewet door de Tweede Kamer aangenomen en aangeboden aan de Eerste Kamer. Via de memo 'Update Participatiewet en Wetsvoorstel WWB Maatregelen' (verseonnr 225320) is de raad begin februari geïnformeerd over de wijzigingen in beide wetten ten opzichte van de eerder gepresenteerde plannen van het kabinet. De belangrijkste wijzigingen vinden met name plaats op het onderwerp 'tegenprestatie' (gemeenten krijgen meer ruimte voor een eigen beleidsinvulling), 'het niet nakomen van de inlichtingenplicht' (verzachting van de maatregel) en herkeuring Wajongers' (geen overgang naar gemeenten). Beide wetsvoorstellen gaan 1 januari 2015 in. Voor de nieuwe bijstandsregels is dat een halfjaar later dan in het regeerakkoord staat.

2.3.2. Regionale ontwikkelingen

Uitgangspunten en processtappen implementatie

Ten behoeve van de regionale implementatie van de wetten en het bijbehorende proces hebben de portefeuillehouders Werk en Inkomen in de regio eind januari de volgende uitgangspunten afgesproken:

- Wat we aan instrumenten en/of voorzieningen inzetten moet aansluiten bij de behoefte van de doelgroepen;
- Wat regulier kan, moet regulier worden uitgevoerd (door de reguliere markt, reguliere werkgevers);
- We kiezen voor het beste instrument/de beste voorziening tegen de laagste prijs;
- We sluiten aan, afhankelijk van de doelgroep, bij het sociaal domein en de arbeidsmarkt.

In de eerder genoemde memo is beschreven welke stappen er door de regiogemeenten gezet moeten worden, zowel lokaal als regionaal, om bij invoering van de Participatiewet de beschikking te hebben over een adequaat en efficiënt palet aan instrumenten en voorzieningen. Deze instrumenten en voorzieningen moeten worden ingezet ter ondersteuning bij het aan het werk krijgen en houden van de (nieuwe) doelgroep van de Participatiewet. Daarnaast is het van belang te komen tot een adequate regionale invulling van het Werkbedrijf en aanvullend een beheersbaar toekomstperspectief voor RWA/ Amfors.

Prognose doelgroepentoeename als gevolg van invoering Participatiewet

Stap 1 van het eerder gepresenteerde procesvoorstel, namelijk de doelgroep analyse, heeft inmiddels plaatsgevonden. In bijlage 1 is deze analyse verder toegelicht en uitgewerkt.

Eindconclusie van de prognose is dat het aantal bijstandsuitkeringen in de periode 2014-2017 in Leusden naar schatting zal toenemen met 8%. In de regio Amersfoort is de prognose lager, namelijk 6,4 %. Ter vergelijking: sinds januari 2012 is het cliëntenbestand WWB Leusden reeds toegenomen met 24% als gevolg van de recessie en de oplopende werkloosheid. Hiermee lijkt de inhoudelijke impact van de invoering van de Participatiewet zowel voor Leusden, als de gehele regio beheersbaar.

Cliënten extra arbeidsplaatsen Sociaal Akkoord

Uit dezelfde analyse blijft dat het aantal cliënten dat vanaf 2015 jaarlijks beschikbaar komt voor een baan vanuit UWV en gemeenten is naar schatting 4 maal zo groot als het aantal banen dat op basis van het sociaal akkoord beschikbaar wordt gesteld. De gemeenten hebben er de komende jaren aldus baat bij om middels een actieve(re) werkgeversbenadering zoveel mogelijk mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt extra te plaatsen bij reguliere werkgevers.

Regionaal Werkgeversservicepunt

Zoals hierboven beschreven hebben werkgevers, als gevolg van het Sociaal Akkoord 2013, vanaf 2014 de opgave een toenemend aantal mensen met een arbeidsbeperking in dienst te nemen. Leusden is al enige jaren geleden aangesloten bij het Werkgeversservicepunt. Tot op heden waren verder de gemeenten Amersfoort en Nijkerk vanuit de regio aangesloten. De nieuwe opgaven voor de komende jaren vragen een intensivering van de samenwerking in de regio tussen gemeenten en het UWV op het terrein van werk en inkomen. Onlangs is besloten om te komen tot een gezamenlijk, regionaal Werkgeversservicepunt (WSP), gedragen door alle gemeenten.

Het regionale WSP is een netwerkorganisatie. De betrokken gemeenten benaderen in samenwerking met het UWV werkgevers in de regio. De accountmanagers van het WSP beschikken over de kennis die nodig is om werkgevers goed te informeren over de regelingen die van toepassing zijn bij de plaatsing van mensen een beperking. Doel is om zoveel mogelijk mensen met een arbeidsbeperking te plaatsen.

3. Toegang tot ondersteuning

De afgelopen periode heeft een regionale werkgroep zich gebogen over de toegang en toeleiding van ondersteuningsvragen voor de deeldomeinen jeugd en AWBZ. Het deeldomein participatie is beperkt meegenomen omdat er nog teveel onduidelijk was rondom de wetgeving.

Er is in de regio afgesproken om het deeldomein Jeugd leidend te laten zijn voor de inrichting van de toegang en toeleiding.

Het inrichten van de toegang en toeleiding is bij uitstek een lokale aangelegenheid, waarbij lokaal maatwerk de basis is om aan te sluiten bij de vragen en behoeften van de lokale samenleving. Alle regiogemeenten beleggen de toegang en toeleiding tot ondersteuning bij een sociaal team en indien mogelijk bij de voorliggende voorzieningen (basisinfrastructuur).

Betekenisvolle voordelen in de regionale samenwerking rondom toegang en toeleiding zijn te behalen op methodiek en kennisontwikkeling en het realiseren van een diagnose /indicatieteam. Bij de inrichting van het lokale veld is van belang dat een zekere vorm van (regionale) uniformiteit ontstaat om vervolgens de inkoop voor ICT, de uitvoeringskosten en de backoffice zoveel mogelijk gezamenlijk in te kopen om op deze onderdelen efficiency te behalen. De lokale basisinfrastructuur moet zodanig zijn ingericht dat het een belangrijke preventieve functie kan realiseren: het signaleren van onveilige situaties, het oppakken van die signalen en de juiste route vinden voor het handelen naar aanleiding van zorgmeldingen en het onderzoeken van mogelijke kindermishandeling. Zo kunnen –dure- uithuisplaatsingen worden voorkomen.

3.1. Basisinfrastructuur

In Peilnota 1 is gesproken over het uitgangspunt dat de benodigde transformatie (als gevolg van de decentralisaties) een andere vorm van samenwerken vraagt van de lokale (welzijns)organisaties in de vrij toegankelijke basisinfrastructuur. De nieuwe manier van samenwerken moet leiden tot een samenhangend en vernieuwend aanbod, waarbij professionals meer vindplaatsgericht en vraaggericht te werk gaan. Hierdoor zullen (latente) problemen vroegtijdig worden gesignaleerd zodat een eerdere interventie mogelijk is. De interventies zijn erop gericht om de eigen kracht en het netwerk van inwoners te versterken. Als eerste stap om de basisinfrastructuur te versterken zijn we eind vorig jaar een traject gestart met Welzijn Leusden, Larikslaan2 en Stichting Jeugd- en Jongerenwerk om in plaats per organisatie een aanbod te doen, gezamenlijk een op elkaar afgestemd dienstenpakket te ontwikkelen dat aansluit op de uitdagingen van de decentralisaties. Welzijn Leusden en Larikslaan2 hebben in mei besloten dat zij zullen fuseren tot één nieuwe welzijnsorganisatie om op deze wijze zo efficiënt en effectief mogelijk samen te werken.

Een belangrijke functie in de basisinfrastructuur is de toegang tot voorzieningen op het gebied van welzijn, zorg, opvoeden en opgroeien. De toegang vindt plaats door consulenten wonen, zorg, welzijn en jeugd & gezin die samen één integraal vraagverhelderingsteam vormen (doorontwikkeling van het huidige loket). Deze consulenten geven informatie en advies, bieden kortdurende cliëntondersteuning en/of verwijzen door bij enkelvoudige of lichte problematiek. Het team werkt outreachend: is niet alleen werkzaam vanuit een kantoor, maar gaat zelf actief naar vindplaatsen toe, zoals kinderopvang, scholen, kerken of plaatsen waar senioren bijeenkomen. In het vraagverhelderingsteam werken medewerkers van organisaties samen die kortdurende individuele cliëntondersteuning bieden.

We gaan de komende maanden het traject van inhoudelijke samenwerking en afstemming in de basisinfrastructuur verbreden naar andere gesubsidieerde (professionele en vrijwilligers)organisaties. Ook willen we inspelen op initiatieven vanuit de samenleving, waarbij het zeker niet de bedoeling is de initiatieven over te nemen. We streven in de hele breedte naar een goede basisinfrastructuur waarin professionals en vrijwilligers weten wanneer en hoe zij hulp kunnen inroepen bij verdere vraagverheldering als dat nodig is. In de basisinfrastructuur worden éénvoudige en enkelvoudige ondersteuningsvragen afgedaan. Daarnaast biedt de basisinfrastructuur voldoende mogelijkheden voor zinvolle dagbesteding/vrijtijdsbesteding. Het sociaal team komt in beeld bij meervoudige en/of complexere vragen.

3.2. Pilots

Om beter zicht te krijgen op de lokale wensen en behoeften en wat er nodig is voor de herstructurering van de basisinfrastructuur worden een drietal pilots uitgevoerd. De pilot vraagverheldering en begeleiding is in april afgerond. De pilot cliëntondersteuning (MEE) en de pilot dagbesteding zijn in april 2014 gestart. Voor alle pilots geldt dat we het lokale veld zo goed mogelijk willen voorbereiden, inrichten en bekend maken met de nieuwe AWBZ-doelgroepen die vanaf 2015 vallen onder de Wmo.

Pilot Vraagverheldering en begeleiding

Het doel van de pilot was om ervaring met de nieuwe manier van werken op te doen door met bestaande AWBZ cliënten in gesprek te gaan. Door de pilot is zicht gekregen op welke verschuivingen er mogelijk zijn van formele naar informele zorg door eigen kracht en versterking van de sociale netwerken en de participatie van inwoners te vergroten. Daarnaast is er ook gedeeltelijk inzicht gekregen in de leemtes van het huidige lokale aanbod en wat er nodig is om voor de nieuwe doelgroepen vanaf 2015 een nieuw lokaal aanbod aan te kunnen bieden. De pilot is afgerond in april 2014.

Pilot Clientondersteuning (MEE)

Met deze pilot wordt beoogd dat de Wmo- en CJG consultants de huidige doelgroepen van MEE beter leren kennen. Een tweede doel is om inzichtelijk te maken welke kennis nodig is voor de consultants om de doelgroep van MEE te kunnen ondersteunen. Voor MEE heeft deze pilot tot doel om het lokale Leusdense veld beter te leren kennen. Als het sociaal team operationeel is, wordt de pilot ondergebracht bij het sociaal team/vraagverhelderingsteam.

Pilot dagbesteding

In deze pilot willen we nagaan of de Wmo (gekantelde) werkwijze kan worden toegepast bij het creëren van een nieuwe vorm van dagbesteding. Dit betekent dat we niet uitgaan van het bestaande aanbod, maar op zoek gaan naar vernieuwend lokaal aanbod. De randvoorwaarden zijn lokaal, laagdrempelig, voor alle nieuwe doelgroepen toegankelijk, zonder toegangsbesluit en aansluiten bij de bestaande structuren. Welzijn Leusden coördineert de pilot.

De conclusies van de pilotprojecten worden meegenomen bij het opstellen van het beleidskader sociaal domein dat de raad in november zal vaststellen.

3.3. Sociaal team

Als een ondersteuningsvraag niet afgedaan kan worden in de basisinfrastructuur, wordt deze doorgeleid naar het sociaal team. Een coördinator tussen het sociaal team en het vraagverhelderingsteam in de basisinfrastructuur zorgt voor een optimale afstemming tussen beide teams. Hierdoor vindt bij complexere problematiek tijdig opschaling plaats naar het sociaal team, en wordt ook –indien nodig- ‘afgeschaald’ naar éénvoudiger ondersteuning als dit passend is.

Een sociaal team realiseren we om de volgende redenen:

- De herinrichting van het lokale veld met een sociaal team is een kans om de processen en werkwijze drastisch te veranderen op basis van de basisprincipes die we hebben vastgelegd.
- Vanuit een sociaal team is regievoering makkelijker dan voorheen en het biedt een kans op integrale zorg voor iedereen en op alle levensgebieden
- Zowel de verschuiving van de zorg van specialistische zorg (duurder en langduriger) naar ambulante en generalistische zorg (goedkoper en kortdurender) als het voorkomen van verwijzingen naar de specialistische zorg vraagt om goede professionele deskundigheid en inzet in het lokale veld.
- De experimenten met een vergelijkbaar team in het Soesterkwartier en elders in het land laten zien dat een sociaal team daadwerkelijk snellere en efficiëntere hulp levert op maat van de cliënt (en het gezin of huishouden en netwerk).

In Leusden zien wij een sociaal team als een dynamische eenheid van ambulante, generalistische professionals met een specifieke expertise. Deze professionals pakken zorgvragen op alle leefgebieden op, regelen zo nodig diagnoses en consulten van experts, regelen een vast gezicht voor de klant, maken zorgplannen, voeren deze (deels) uit, voeren de regie, zetten (gespecialiseerde en/of lokale) zorg in, monitoren, koppelen terug, evalueren en bouwen af.

Dat vraagt nogal wat van de professionals en de samenstelling van het team.

De professional is in onze ogen een belangrijke sleutelfiguur bij deze veranderingen. Ook zijn kennis, houding en vaardigheden zal moeten mee veranderen. Dat kan door middel van leren in de praktijk: 'actie leren'. Professionals dienen de ruimte te krijgen om het beste uit zichzelf te halen, interdisciplinair te leren werken en de eigen mogelijkheden en beperkingen te leren kennen.

Om de verbinding tussen de Sociale Dienst in Amersfoort en het sociaal team in Leusden te maken zal er gewerkt worden met een zogeheten 'linking pin'. De huidige teamleider van het team Leusden zal deze rol vervullen. Tevens heeft zij het mandaat om zaken gerealiseerd te krijgen binnen de Sociale Dienst te Amersfoort.

De verbinding met de huisartsen en het sociaal team in Leusden is ook van belang. Huisartsen hebben een belangrijke rol in het signaleren en verwijzen van hun cliënten. Als beroepsgroep die verzekerde zorg levert staan zij nu organisatorisch en financieel los van de herstructurering van het veld, de overdracht van middelen en de inkoop van zorg door gemeenten vanaf 2015. Wij als gemeenten hebben de medewerking van de huisartsen hard nodig om de nieuwe werkwijze – met een belangrijke rol van generalistische teams- succesvol (effectief en efficiënt) te operationaliseren. Dit maakt goede afstemming met de huisartsen en de professionals in het lokale veld nog noodzakelijker.

Om de huisartsen te betrekken bij de herinrichting van het lokale basisinfrastructuur en zo goed mogelijk te laten aansluiten bij het sociaal team wordt de regiegroep jeugd² verbreed naar een regiegroep Samenleving en een regiegroep Zorg.

In mei 2014 heeft het college het ontwerp voor het sociale team geaccordeerd. (verseonnr 226658). Deze is separaat en vooruitlopend op de gehele inrichting van het sociale domein geaccordeerd vanwege de tijd die nodig is voor werving, training, teambuilding en 'warmdraaien in de tweede helft van 2014' van dit team voordat in 2015 de gemeente verantwoordelijk is voor de nieuwe taken.

² Regiegroepen, twee groepen bestaande uit experts op het gebied van (jeugd)zorg en welzijn, die meelesen, meedenken bij de ontwikkeling van het Leusdense beleid bij de herinrichting van het sociale domein. Een groot aantal lokale en regionale organisaties zijn hierin vertegenwoordigd zoals: St. Jeugd & jongerenwerk, Welzijn Leusden, Larikslaan2, Beweging 3.0, peuterspeelzalen, kinderopvang, consultatiebureau, MEE, Abrona, Kwintes, Centraal Zorg, Stadsring 51, etc.

4. Inkoop van ondersteuning

4.1. Regionale samenwerking

Het college heeft, net als de regiogemeenten Baarn, Bunschoten, Eemnes, Soest en Woudenberg, de gemeente Amersfoort als gastheergemeente voor regionale samenwerking aangewezen. De organisatie en inrichting van de nieuwe entiteit maakt aansluiting op wederzijds inkoopbeleid goed mogelijk. Uit de inventarisatie van het bestaande inkoopbeleid van de gemeenten blijkt dat er geen grote obstakels zijn voor regionaal samenwerken in het inkoopbeleid.

Er dient wel rekening gehouden te worden met de volgende punten:

- Het is cruciaal dat er uiterlijk in juli een inkoopstrategie is geformuleerd. Als er niet dan gestart wordt met het daadwerkelijke inkopen/aanbesteden of subsidie-verlenen, kan er onvoldoende ruimte aan de zorgaanbieders worden geboden om nieuwe trajecten te implementeren en zich voor te bereiden op alles wat er voor hen gaat veranderen.
- Er zullen aannames gemaakt moeten worden op hetgeen wat reeds bekend is, zodat de inkooporganisatie kan starten met alle voorbereidingen. Dit kan zij doen door het uitwerken van een aantal scenario's zodat hier onderbouwd een keuze uit gemaakt kan worden.
- Bestaande contracten te verlengen tot het moment dat ze zoveel als mogelijk gezamenlijk aflopen om samenwerking in inkoop mogelijk te maken.
- Een groot deel van de huidige middelen wordt verstrekt in de vorm van subsidies. Het is lastiger om te sturen op resultaten bij subsidies dan bij aanbestedingen. Er gelden overgangstermijnen om veranderende subsidiebeschikkingen juridisch geaccepteerd te krijgen. Het is de aanbeveling om lokaal de analyse te maken in hoeverre de geldende Subsidieverordeningen en beschikkingsbrieven daar op afgestemd zijn.

Jeugdzorg

Voor het deeldomein Jeugd is reeds bepaald welke zorg er regionaal, bovenregionaal en lokaal zal worden ingekocht. De beschikbare informatie is echter nog te versnipperd en meerduidelijk om op basis van daadwerkelijk inzicht nu al de verschillende inkooppakketten te kunnen benoemen.

Voordat er een keuze gemaakt kan worden over de contractvorm is nodig dat gemeenten weten welke rol de gemeente/regio vervult en hoe de rol van opdrachtgever door elke gemeente wordt ingevuld (sturend of loslatend). Pas dan kan de passende wijze van inkoop/aanbesteding of verwerving vorm krijgen.

Voor de jeugd GGZ en de zorg voor kinderen met een beperking (AWBZ en ZvW- gefinancierde zorg) zijn de gemeenten al langere tijd in gesprek met Achmea. Achmea heeft onlangs besloten meer openheid van zaken te geven. Dat betekent dat voor deze zorg nog een inhaalslag geleverd moet worden. Er is nog weinig tot geen inzicht in de kosten voor deze zorg.

De inkoopcontracten zullen uitsluitend over 2015 gaan. 2015 zien wij als overgangsjaar waarin we gaan monitoren wat nu werkelijk nodig is. Ook zullen er op basis van het RTA Jeugd geen nieuwe aanbieders op de markt zijn voor inkoop. Vanaf 2016 zal dat wel het geval zijn, zo verwachten wij. Het geamendeerde raadsbesluit van februari 2014 wordt hierin meegenomen als uitgangspunt.

AWBZ

In samenspraak met de regiogemeenten is bestuurlijk vastgesteld dat er een regionaal transitiearrangement wordt gerealiseerd voor het overgangsjaar 2015.

Het doel van het RTA is het zorgen van continuïteit van zorg voor bestaande cliënten in het overgangsjaar 2015 en de nadere uitwerking van de beweging in het sociaal domein. Het gaat dus nadrukkelijk om afspraken voor 1 jaar met de huidige aanbieders. Sterk bepalend voor de inkoop van ondersteuning in 2015 is het overgangsrecht. Cliënten die op 1 januari 2015 AWBZ-zorg ontvangen, behouden gedurende één jaar (tenzij de indicatie eerder afloopt) de rechten die verbonden zijn aan het indicatiebesluit. De zorg en ondersteuning wordt onder dezelfde condities geleverd als in de AWBZ, wat betekent dat de cliënt een vergelijkbaar aanbod krijgt.

Het RTA omvat de volgende onderdelen: individuele begeleiding, dagbesteding/vervoer, kortdurend verblijf en cliëntondersteuning (MEE)³.

Voor hulp bij het huishouden (HH) en beschermd wonen worden aparte afspraken gemaakt. Reden is dat we voor de HH al een inkooprelatie hebben met aanbieders en de korting door het rijk groter is. Voor beschermd wonen vervult Amersfoort als centrumgemeente de rol en op het budget wordt (vooralsnog) niet gekort.

In de regio zijn de volgende financiële afspraken gemaakt over het RTA

Budget 2013 (Zorg in natura)	100%
Landelijke korting*	25% (15% voor MEE)
Budget 2015	75%
Uitvoeringskosten (gem. org/back-office, CAK, SVB etc)	3-4%
Beschikbaar voor regionaal transitie-arrangement	71-74%

Er wordt geen apart deel van het budget gereserveerd voor vernieuwing. De vernieuwing/transformatie wordt gerealiseerd binnen het beschikbare budget. Argumentatie hiervoor is dat de korting dwingt tot vernieuwing en voor cliënten een overgangsrecht geldt.

Het maken van afspraken met aanbieders over lokaal te leveren prestaties gebeurt aan de hand van de uitgangspunten uit het RTA. Dit zijn bijvoorbeeld concrete afspraken over het volume individuele begeleiding dat wordt ingezet via het sociale team. Ook kan worden afgesproken dat een bepaalde voorziening voor dagbesteding open blijft, maar dat ook andere cliënten welkom zijn. Dit zijn afspraken met “gesloten beurzen” in de zin dat de aanbieders weten welk bedrag zij krijgen en welke inzet zij hiervoor plegen (al dan niet in een nieuwe vorm). Nu de landelijke korting voor 2015 en 2016 lager is dan 25%, streeft het college ernaar de ‘extra’ middelen maximaal lokaal in te zetten, door bijvoorbeeld afspraken te maken met de lokale instellingen om nieuwe vormen van lokale dagbesteding op maat te ontwikkelen.

Hulp bij het Huishouden

Per 1 januari 2015 vinden er forse bezuinigingen (40%) plaats op de uitgaven voor Hulp bij het huishouden (HH). Dit maakt een heroverweging van het beleid noodzakelijk.

Onder de huidige regelgeving, waarin het compensatiebeginsel nog centraal staat, is HH gericht op een “schoon huis” als resultaat. In het wetsvoorstel Wmo 2015 wordt niet langer gesproken over “een schoon huis”, maar over “een gestructureerd huishouden”. Doel is dat de burger kan participeren en zo veel mogelijk zelfredzaam is. De opdracht aan gemeenten is daaraan ondersteuning te bieden. In het wetsvoorstel Wmo 2015 wordt de volgende definitie voor zelfredzaamheid gebruikt: *“Het in staat zijn tot uitvoeren van de noodzakelijke algemene dagelijkse levensverrichtingen en het voeren van gestructureerd huishouden”*.

Deze veranderingen in wetgeving en bijbehorend gedachtegoed maken verruiming van gemeentelijk beleid mogelijk en wenselijk en budgettair gezien misschien ook noodzakelijk. Het gaat dan nadrukkelijk wel om aanpassingen die passen binnen de eerder, door de gemeenteraad op 10 juli 2013 vastgestelde, beleidskaders m.b.t. het brede sociaal domein.

De volgende onderdelen zijn relevant voor beleid inzake HH:

- de noodzaak van een transformatie van het huidige zorg- en ondersteuningsstelsel
- maximaal gebruik van eigen kracht en persoonlijke netwerken
- vragen, problemen en behoeften van de cliënt vormen vertrekpunt voor de ondersteuning
- laagdrempelige toegang tot formele en informele ondersteuning

³ Zie bijlage 2 Uitgangspunten voor de nieuwe Wmo-taken (individuele begeleiding, dagactivering / vervoer, kortdurend verblijf)

- ondersteuning is gericht op inwoners die zelf onvoldoende financieel draagkrachtig zijn om de ondersteuning zelf te betalen
- bekostiging van voorziening binnen de door het Rijk beschikbaar gestelde budgetten.

Naast de beleidsinhoudelijke uitgangspunten geldt vanuit financieel oogpunt het principe dat de door het Rijk gedecentraliseerde taken bekostigd worden binnen de daarvoor door het Rijk beschikbaar gestelde budgetten. Onder meer op de Wmo-taak (HH) heeft het Rijk op macro-niveau een budgetkorting toegepast van 40%. Voor Leusden betekent dit een besparingsopgave op HH tot een bedrag van € 569.000.

Een (nieuw) ontwikkeld model trekt de lijn van de kantelingsgedachte door en gaat nog meer uit van wat de hulpvrager wel kan en legt de verantwoordelijkheid en regie primair bij de inwoners neer. In de komende jaren wordt toegewerkt naar een situatie, waarin “schoonmaakondersteuning” wordt gezien als algemeen gebruikelijk en door burgers die daar behoefte aan hebben zelf wordt ingekocht bij organisaties die het aanbieden. Concreet betekent dit dat HH voor zover dit bestaat uit huishoudelijk werk, wassen, huishoudelijke spullen in orde maken, maaltijden bereiden, doen van boodschappen en hulp met zelfverzorging, na een overgangperiode, wordt aangemerkt als een algemene voorziening.

Een algemene voorziening is blijkens het wetsvoorstel Wmo 2015 een aanbod van diensten en activiteiten, dat zonder voorafgaand onderzoek naar de behoeften en persoonskenmerken en mogelijkheden van de gebruikers toegankelijk is en dat is gericht op het versterken van de zelfredzaamheid en participatie of opvang. In de genoemde overgangperiode (2015 en 2016) is er een algemene voorziening, waarin alle taken zijn opgenomen, die nu nog onder hulp bij het huishouden vallen.

In de praktijk betekent dit voor nieuwe ‘cliënten’ geen uitgebreide indicatiestelling meer, geen beschikkingen en geen gemeentelijke eigen bijdragen (nu geïnd door het CAK). De gemeente neemt een meer faciliterende rol aan en legt meer verantwoordelijkheid en regie bij de inwoner. De basis sociale infrastructuur in Leusden wordt daarop ingericht. Ontwikkelrichtingen daarvoor zijn bijvoorbeeld:

- ondersteuning bestaande voorzieningen voor bijvoorbeeld mantelzorg en respijtzorg
- ondersteuning vrijwilligerswerk
- een regeling voor mensen met meervoudige problematiek, vergelijkbaar met de huidige voorziening HH3
- ondersteunen en realiseren van nieuwe voorzieningen op basis van vraag en behoefte in de samenleving
- ondersteunen bij de afstemming vraag en aanbod wederzijdse dienstverlening inwoners
- informatievoorziening en toegankelijkheid voorzieningen in de markt verbeteren
- faciliteren professionele ondersteuning bewonersinitiatieven.

5. Financiële middelen voor de ondersteuning

5.1. Financieel Kader

In Peilnota 1 is een aantal richtinggevende financiële principes en uitgangspunten aangegeven als het gaat om de bekostiging en budgettering binnen het Sociaal Domein. Ten opzichte van deze uitgangspunten kunnen de volgende ontwikkelingen worden gemeld:

- Het Rijk heeft op 31 januari jl. het voorlopig budget AWBZ/WMO bekend gemaakt: Het budget voor Leusden bedraagt € 3.842.855. Dit bedrag is lager t.o.v. peilnota 1 omdat dit een indicatief bedrag betrof dat was berekend naar rato van verdeling Integratie-uitkering Wmo.
- Voor het budget jeugdzorg geldt dat de minister richting gemeenten een budgetgarantie heeft afgegeven van 95% van het budget zoals dat bij de decemberupdate is bekend gemaakt.
- Risicoafdekking. De colleges van de regiogemeenten hebben besloten om voor 2015 op de onderdelen Jeugd en AWBZ/Wmo gezamenlijk de risicoafdekking te regelen. Concreet houdt dit in dat de kosten die uitgaan boven de in de (boven)regionale transitiearrangementen vastgelegde percentages (veelal 80% van de door het rijk beschikbaar gestelde middelen), gezamenlijk worden gedragen naar rato van de ontvangen rijksbijdrage. Voor de risicoafdekking 2016 en verder moet nog een afzonderlijk besluit worden genomen.
- Door het onlangs afgesloten zorgakkoord is de bezuiniging van aanvankelijk 25% op de dagbesteding (volgens de staatssecretaris) verzacht tot 6% in 2015 en 11% vanaf 2016 en verder. Daarnaast is afgesproken dat er via het sociaal deelfonds extra geld komt voor de jeugdzorg (60 miljoen) en voor de WMO (€ 195 miljoen in 2015, € 165 miljoen in 2016, € 50 miljoen in 2017, € 40 miljoen in 2018 en vanaf 2019 € 30 miljoen structureel). Welke de exacte financiële gevolgen van het zorgakkoord voor Leusden zijn is op dit moment nog niet bekend.

De huidige stand van het bijgestelde budgettaire kader is:

	Jeugd (dec. Update)	AWBZ (nieuwe WMO excl. Pv)	Participatie (excl. WWB)	Totaal ontschot
Landelijk (Macro)	3.500.000.000	3.700.000.000	3.200.000.000	10.400.000.000
Verdeling Lokaal (Micro)	4.730.500	3.842.800	*1.790.900	10.364.200

* Het berekende budget is indicatief en gebaseerd op het aandeel van Leusden in de BUIG 2014.

Bij de eerstvolgende actualisering (naar verwachting het in november vast te stellen beleidskader Sociaal domein) zullen de definitieve rijksbudgetten 2015 middels de meicirculaire bekend zijn en kunnen we de deze in de gemeentelijke begroting verwerken

5.2. Reservevorming

Met de overgang van de nieuwe taken binnen het Sociaal neemt de omvang van de gemeentelijke exploitatie fors toe. Het verdient aanbeveling om het benodigde weerstandvermogen, voor het opvangen van risico's binnen de exploitatie, daarbij ook te vergroten. Wij willen hier nu een concrete invulling aan geven door een egalisatiereserve Sociaal Domein in te stellen. In peilnota 1 hebben wij het belang van een dergelijke reserve al aangegeven en in het bijbehorende raadsvoorstel doen wij een voorstel daartoe. Deze reserve zal in eerste instantie worden gevoed door het overhevelen van de saldi vanuit de egalisatiereserve Wmo, het Welzijnsfonds waarna beide reserves kunnen worden opgeheven. Daarnaast kan het binnen de algemene reserve met aangewezen bestemming resterende saldo voor het sociaal vangnet bijzondere bijstand aan deze reserve worden toegevoegd. De beginstand van deze reserve bedraagt daarmee € 745.500. Voor een verdere beschrijving van, en toelichting op de nieuw te vormen reserve verwijzen wij u naar de in de bijlage 4 opgenomen format.

5.3. Planning en control (verantwoording)

De inkomsten nemen vanaf 2015 voor Leusden toe met circa 10 miljoen. Een groot deel van deze middelen zal daarbij op (boven)regionaal niveau worden aangewend. In de praktijk betekend dit dat Amersfoort voor de onderdelen jeugd en AWBZ als centrumgemeente namens de regio taken zal uitvoeren op het gebied van inkoop/contractering, backoffice, beheer digitaal loket, en kwaliteits- en budgetbewaking. Het college heeft ingestemd met de verdere uitwerking van deze samenwerkingsvorm.

Om op lokaal niveau een goede sturing en controle te kunnen houden is het van belang om de voortgang van de kosten ten opzichte van het budget met name in de beginjaren goed te monitoren. De door de gemeenten daarvoor benodigde sturingsinformatie zal aan de uitvoeringsorganisatie i.c. Amersfoort kenbaar moeten worden gemaakt zodat zij daarmee bij de inrichting van het budget- en rapportagesysteem rekening kan houden.

Intern wordt het bestuur periodiek middels een bestuurlijke monitor Sociaal Domein geïnformeerd over de (financiële) stand van zaken binnen het Sociaal Domein. Dit jaar zal daarbij de nadruk vooral liggen op de implementatie van de nieuwe taken. Vanaf volgend jaar zal de monitor een ander karakter moeten krijgen waarbij de informatie meer zal zijn gericht op de sturing en bekostiging van de nieuwe zorgtaken. Voor een 1e opzet van de bestuurlijke monitor wordt verwezen naar bijlage 5.

5.4. Inrichting begroting

De regionale werkgroep financiën Sociaal Domein heeft de opdracht gekregen om op regionaal niveau de aspecten en mogelijke consequenties met betrekking tot de inrichting van de gemeentelijke begroting te onderzoeken. Daarbij wordt onder meer kennis uitgewisseld over de in de begroting te hanteren ramingsgrondslagen voor de budgetten. Dit om een kwalitatief zo goed mogelijke raming te kunnen realiseren en ook om een beter vergelijk tussen de regiogemeenten te maken als het gaat om de uitvoerings- en verstrekingskosten.

Begrotingsrichtlijnen Sociaal Domein

Inmiddels is binnen de gemeenten het proces van de begrotingsvoorbereiding in volle gang. Hoewel de ontwikkelingen op financieel gebied nog lang niet zijn “uitgekristalliseerd” zullen de nieuwe taken in de ontwerp-meerjarenbegroting 2015-2018 toch zo veel mogelijk moeten worden ingebed. Ons motto daarbij is “durf te ramen”. De uitgangspunten die wij voor de begroting 2015-2018 hebben gehanteerd voor het Sociaal Domein zijn de volgende:

1. Budgettair neutrale benadering, d.w.z. uitvoering van de nieuwe taken binnen de daarvoor van het rijk ontvangen middelen en herprioritering van regulier (lokaal)budget;
2. Ontschotting van budget. Om de slagvaardigheid binnen de begroting te verhogen is het, waar noodzakelijk, mogelijk te schuiven met middelen tussen de deeldomeinen. Ook het nieuwe coalitieakkoord legt de nadruk op het principe van ontschotting binnen het SD;
3. Exogene (niet beïnvloedbare) ontwikkelingen worden zo veel mogelijk meegenomen in de ramingen;
4. Risicoverdeling in (boven)regionaal verband in 2015 naar rato van de door de gemeente ontvangen rijksbijdragen SD. De risicodekking is lokaal geregeld door het instellen van een egaliseringsreserve Sociaal Domein (zie 5.2);
5. Indexeringen: uitgangspunt is dat de door het rijk toegepaste indexeringen toereikend zullen zijn om de kostenontwikkeling binnen het Sociaal Domein op te kunnen vangen;
6. Uitvoeringskosten worden geraamd op grond van gehanteerde percentages bij jeugd en specificaties van het rijk als het gaat om uitvoeringskosten.

Reikwijdte en inrichting begroting Sociaal Domein

Op dit moment beslaan de taken Sociaal Domein de programma's 5 (Werk, inkomen en participatie), 6 (Onderwijs), en 8 (Maatschappelijke Ondersteuning). De intentie is om in samenwerking met de nieuwe gemeenteraad nog dit jaar te komen tot een nieuwe indeling van de programmabegroting. De uiteindelijke keuze voor de inbedding van het Sociaal Domein binnen de programmabegroting kan niet los worden gezien van de totale inrichting van de programmabegroting. Daarnaast verdient het ook aanbeveling om op dit vlak binnen de regio Eemland afstemming te zoeken.

Rekening houdend met bovenstaande gaat onze voorkeur uit naar 1 programma voor het Sociaal Domein. Van dit programma zouden dan de producten deel uit moeten maken die vallen onder de brede definitie van het Sociaal Domein. Het gaat dan ook om bestaande taken die de gemeente uitvoert zoals bijvoorbeeld de Huishoudelijke Hulp, de regiotaxi of het subsidie dat wordt verstrekt aan het Algemeen Maatschappelijk werk of aan het Jeugd- en jongerenwerk.

Voorlopig ramingsvoorstel

Op basis van de geformuleerde uitgangspunten, richtlijnen en de laatste beschikbare informatie hebben wij een ramingsvoorstel uitgewerkt. Dit ramingsvoorstel betreft een eerste versie. Vanwege de vele onzekerheden zal deze voorlopige meerjarenraming nog moeten worden bijgesteld. Drie belangrijke bestuurlijke mijlpalen daarbij zijn: bijstelling op grond van college uitvoeringsprogramma 2014-2017 (CUP), de informatie vanuit de meicirculaire (juni 2014) en de definitieve vaststelling van de meerjarenbegroting 2015-2018 (november 2014)

Het voorliggende ramingsvoorstel is in dit stadium nog voornamelijk geënt op de te ontvangen rijksmiddelen. De aan de uitgavenkant opgenomen ramingen zijn vooral een afgeleide van deze rijksmiddelen. Daarnaast zijn er nog veel p.m. posten en stelposten opgenomen vanwege het nog niet bekend zijn van te verwachten kosten. In de loop van de tweede helft van het jaar zullen de ramingen aan de hand van nieuwe informatie (bijvoorbeeld het plan van aanpak invulling gastheerschap Amersfoort, de kosten voor het opzetten van het lokale wijkteam of de budgetgaranties die naar verwachting in juni aan de zorgleveranciers jeugd zullen worden afgegeven) verder kunnen worden opgehard. Het verder uitgewerkte ramingsvoorstel zal uiteindelijk, als onderdeel van de begroting, door de raad kunnen worden vastgesteld bij de begrotingsbehandeling in november. Op dat moment zal er onder aan de streep een saldo Sociaal Domein ontstaan, waarbij er gekeken moet worden hoe dit kan worden opvangen (in geval van een tekort) dan wel wegzet (in geval van een restant). Dat kan middels de egaliseringsreserve Sociaal Domein dan wel door het nemen van andere dekkingsmaatregelen. Onderstaand een weergave van het voorlopig ramingsvoorstel in samengevatte vorm:

	<i>(bedragen x € 1.000)</i>				
Omschrijving	2014	2015	2016	2017	2018
<u>LASTEN</u>					
Uitvoeringskosten (ontschot)	309,3	169,8	169,8	169,8	169,8
Invoeringsbudget (ontwikkelbudget ontschot)	294,0				
Lokaal Sociaal Team Leusden	0	1.005,9	1.005,9	1.055,7	1.055,7
Zorgkosten					
- Jeugdzorg gegarandeerd (TA)	0	3.661,4	3.418,4	3.215,4	3.215,4
- AWBZ/WMO zorg begeleidende zorg	0	3.765,2	3.802,5	3.812,8	3.812,8
- Wmo (prestatieveld 3 en 6)*	3.453,3	2.883,9	2.883,9	2.833,9	2.883,9
Uitkeringen en budget Participatiewet	<u>1.916,1</u>	<u>1.849,9</u>	<u>1.757,0</u>	<u>1.678,7</u>	<u>1.575,4</u>
Totaal lasten	5.972,7	13.336,1	13.037,5	12.816,4	12.713,0
<u>BATEN</u>					
Rijksbijdrage Jeugdzorg	123,1	4.730,5	4.487,5	4.284,6	4.284,6
Rijksbijdrage WMO/AWBZ	170,9	3.842,8	3.880,1	3.940,2	3.940,2
Rijksbijdrage huidige wmo (pv6)	2.923,3	2.353,9	2.353,9	2.353,9	2.353,9
Eigen bijdragen WMO HH	530,0	530,0	530,0	530,0	530,0
Rijksbijdrage participatiewet	<u>1.871,1</u>	<u>1.790,9</u>	<u>1.673,0</u>	<u>1.560,7</u>	<u>1.457,4</u>
Totaal baten	5.618,4	13.248,1	12.924,5	12.669,4	12.566,0
<u>SALDO</u>					
<i>Dekkingsmaatregelen →</i>	-354,3	-/- 88,0	-/- 113,0	-/- 147,0	-/- 147,0
Gemeentelijk budget dekking tekorten WSW	45,0	59,0	84,0	118,0	220,0
Herschikking lokale budgetten Sociaal Domein	0	29,0	29,0	29,0	29,0
Reserveringen en onttrekkingen	309,3	p.m.	p.m.	p.m.	-/- 102,0
Saldo na dekkingsmaatregelen	0	0	0	0	,0

* De rijksbijdrage voor de huidige WMO taken (HH) wordt vanaf 2015 met € 569.000 verlaagd, navenant de inkomsten uit de eigen bijdragen. Daarvoor is in de begroting een taakstellende bezuiniging opgenomen. Uitwerking daarvan moet nog plaatsvinden.

Voor een verdere specificatie van het ramingsvoorstel verwijzen wij naar de bijlage.

5.5. Financiële consequenties 2014 en verder

De financiële middelen die dit jaar nodig zijn voor de interne projectorganisatie Sociaal Domein zijn al in de begroting verwerkt. De huidige stand van het invoeringsbudget 2014 geeft geen directe aanleiding tot bijstelling. Bij de najaarsnota zal worden bezien in hoeverre eventueel resterende middelen vanuit het invoerings- en projectbudget kunnen worden gereserveerd ten gunste van 2015; Het instellen van de egalisatiereserve Sociaal Domein zal middels een bij het raadsvoorstel behorende begrotingswijziging in de begroting worden verwerkt; Het ramingsvoorstel Sociaal Domein zal t.z.t. deel uit maken van de meerjarenbegroting 2015-2018 die op 13 november door de raad wordt vastgesteld.

Samenvatting financieel kader		
➤ <i>Uitvoering van de transities binnen het rijksbudget en regulier budget</i>	<i>raadsbesluit</i>	<i>Juli 2013</i>
➤ <i>Beschikbaar stellen budget 2014 voor project-organisatie voorbereiding taken Sociaal Domein</i>	<i>raadsbesluit</i>	<i>Febr. 2014</i>
➤ <i>In 2015 gezamenlijke afdekking risico's jeugd en Wmo/AWBZ op (boven) regionaal niveau</i>	<i>collegebesluit</i>	<i>Febr. 2014</i>
➤ <i>Instellen egalisatiereserve Sociaal Domein</i>	<i>Raadsvoorstel</i>	<i>10-7-2014</i>
➤ <i>Monitoring budget en risico's Sociaal Domein</i>	<i>Nog uitwerken</i>	<i>2^e helft 2014</i>
➤ <i>Inbedden taken en ramingen Sociaal Domein in gemeentebegroting</i>	<i>Nog uitwerken</i>	<i>2^e helft 2014</i>
➤ <i>Fiscale aspecten inrichting/organisatie lokale /regionale taken Sociaal Domein</i>	<i>Nog uitwerken</i>	<i>2^e helft 2014</i>
➤ <i>Financiële consequenties principebesluit inrichting lokale sociale infrastructuur en regionale samenwerkingsvorm</i>	<i>Nog uitwerken</i>	<i>2^e helft 2014</i>

Bijlage 1 Doelgroep analyse Participatiewet regio Amersfoort

Met de invoering van de participatiewet beoogd het kabinet meer mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan de slag te krijgen bij gewone werkgevers. De invoering van deze wet heeft gevolgen voor de cliënten vallend onder de Wet Werk en Bijstand (WWB), de Wet sociale werkvoorziening (WSW) en de Wajongers met arbeidsvermogen in de arbeidsmarktregio Amersfoort.

Doel analyse

De afgelopen periode hebben we in de regio beoogd de doelgroepen die gedurende 2015-2017 gaan vallen onder de Participatiewet regionaal in beeld te brengen.

1. Deze prognose is ter indicatie van het volume waarvoor de gemeente in de toekomst verantwoordelijk wordt als het gaat om ondersteuning bij re-integratie en/of een uitkering.

Tevens heeft deze analyse het doel om:

2. Het aantal garantiebanen die op basis van de afspraken uit het Sociaal Akkoord gefaseerd beschikbaar worden gesteld voor mensen met een arbeidsbeperking vanuit zowel de marktsector als overheid te vergelijken met de cliëntaantallen die hier vanuit zowel de gemeente (Participatiewet) als UWV (Wajongers) aanspraak op zullen maken.
3. Het aantal cliënten dat in de regio Amersfoort aanspraak maakt op een beschut-werkplek vergelijken met het aantal beschut-werkplekken waar de arbeidsmarktregio budget voor krijgt vanuit de Participatiewet.

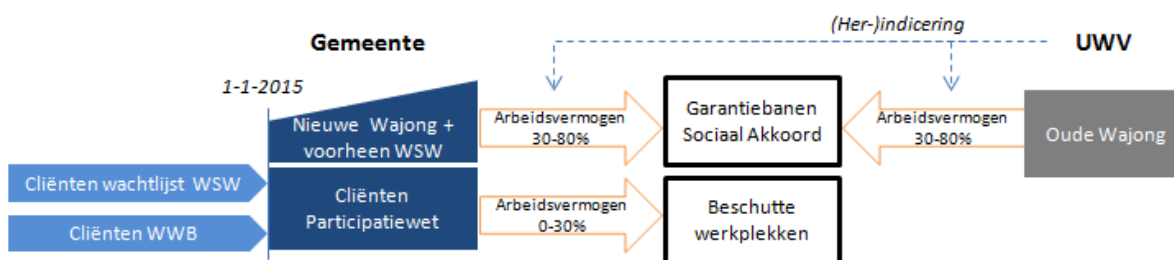
Afspraken met werkgevers

De overheid heeft met werkgevers in het Sociaal Akkoord afspraken gemaakt om meer mensen met een beperking aan werk te helpen. Werkgevers hebben beloofd om de komende jaren voor meer banen te zorgen. In 2014 zijn dat 5.000 banen en uiteindelijk moeten de afspraken leiden tot 100.000 extra banen voor deze groep (oplopend tot 2026). De overheid zorgt tot 2024 voor in totaal 25.000 extra banen. Deze banen zijn voor mensen met een beperking die zonder ondersteuning niet het wettelijk minimumloon kunnen verdienen.

Om deze afspraken te realiseren, wordt binnen de 35 arbeidsmarktregio's een Werkbedrijf ingericht. Gemeenten hebben de lead bij de werkbedrijven, vanuit waar ze samen met het UWV en sociale partners een belangrijke rol spelen bij het plaatsen van mensen op de extra banen uit de banenafpraak uit het Sociaal Akkoord. Daarnaast moeten gemeenten in samenwerking met de Werkbedrijven op termijn 30.000 beschut-werkplekken creëren.

Schematisch ziet dit er als volgt uit:

Figuur 2. Processchema analyse ontwikkeling cliëntaantallen Participatiewet

Prognose cliëntaantallen na invoering Participatiewet

De opgave van de Participatiewet spitst zich toe op het aan het werk krijgen van de groep met een arbeidsvermogen tussen de 30 en 80%. Daarnaast is maatschappelijke participatie de opgave voor de doelgroep met een arbeidsvermogen lager dan 30%.

- Voor de groep met een arbeidsvermogen tussen 30 – 80% zien we de ontwikkeling van het Werkbedrijf (conform het Sociaal Akkoord), in de vorm van effectieve en efficiënte samenwerkingsverbanden met sociale partners, WSP, SW-bedrijf, particuliere intermediairs, etc. met als doel het matchen van mensen met een beperkte loonwaarde en werkplekken. Vaak zal hier toeleiding aan vooraf gaan.
- Bij de groep met minder dan 30% arbeidsvermogen zal zich een scala aan mogelijkheden voordoen, waaronder het bestaande WWB-instrumentarium, beschut werk en wellicht nieuwe vormen van werk op het snijvlak van arbeidsmatige dagbesteding en beschut werk. Bij het laatste liggen er mogelijkheden om de infrastructuur van AWBZ-instellingen en die van 'beschut werk' te combineren.

WWB:

De huidige regeling WWB blijft grotendeels in stand, waarbij de gemeente verantwoordelijk blijft voor het vangnet van de sociale zekerheid. Wie niet in zijn eigen bestaan kan voorzien kan tijdelijk een beroep doen op de gemeente. De gemeente biedt ondersteuning, zodat mensen weer in eigen inkomen kunnen voorzien (door te werken). En de gemeente biedt een (tijdelijke) bijstandsuitkering. In de analyse is uitgegaan van een WWB-bestand van 188 personen (peildatum jan. 2014).

WSW Bestaand:

De WSW sluit per 1 januari 2015 voor nieuwe instroom. De wettelijke rechten en plichten van de bestaande Sw-werknemers blijven in stand. De bestaande doelgroep WSW neemt af aan de hand van het natuurlijk verloop. In de periode 2013 – 2017 neemt het aantal SW-plekken voor Leusden af met ruim 9 (71,86 – 58,74).

'WSW-nieuw': Wachtlijst en voormalige instroom WSW

De wachtlijst voor de WSW (Sw-geïndiceerden zonder Sw-plek) vervalt per 1 januari 2015. Cliënten op deze wachtlijst en cliënten die voorheen een indicatie WSW hadden aangevraagd, zullen nu de gemeente vragen om ondersteuning bij re-integratie en/of een uitkering. Voor Leusden is de verwachting is dat de komende jaren als gevolg van de afschaffing Wsw jaarlijks 1 extra cliënt instroomt in de Participatiewet.

Wajong

De toegang tot de Wajong wordt aangescherpt, waarbij vanaf 1 januari 2015 de Wajong alleen nog toegankelijk is voor jonggehandicapten die duurzaam geen arbeidsvermogen hebben. Voor deze groep blijft de verantwoordelijkheid en uitvoering bij het UWV. Hetzelfde geldt voor de groep bestaande Wajongers met arbeidsvermogen die voor 1-1-2015 zijn geïndiceerd. De verwachting is dat het aantal WAJONG-ers in Leusden de komende jaren 238 bedraagt, waarvan 64 personen beschikbaar zijn voor werk.

Doorstroom Wajong met arbeidsvermogen naar Participatiewet

Personen die (gedeeltelijk) arbeidsgeschikt zijn (arbeidsvermogen > 30%), vallen bij een nieuwe aanvraag vanaf 2015 mogelijk onder de doelgroep van de Participatiewet, maar ook zal een deel van deze groep geen aanspraak maken op een uitkering. De verwachting is dat er jaarlijks, als gevolg van de Participatiewet 4 Wajongers extra instromen.

Tabel 1: Cliënten Participatiewet (totaal verplichting gemeente voor re-integratie + bijstandsuitkering)

Jaar Gemeente		2014	2015	2016	2017	% toename 2017 t.o.v. 2014
Leusden	<i>WWB</i>	188	188	188	188	
	<i>WSW</i>		1	2	3	
	<i>Wajong</i>		4	8	12	
	Totaal	188	193	198	203	8,0%
Regio Amersfoort	<i>WWB</i>	4165	4165	4165	4165	
	<i>WSW</i>		34	68	102	
	<i>Wajong</i>		55	110	165	
	Totaal	4.165	4.254	4.343	4.432	6,4%

Cliënten extra arbeidsplaatsen Sociaal Akkoord

Uit dezelfde analyse blijft dat het aantal cliënten dat vanaf 2015 jaarlijks beschikbaar komt voor een baan vanuit UWV en gemeenten is naar schatting 4 maal zo groot als het aantal banen dat op basis van het sociaal akkoord beschikbaar wordt gesteld. De verwachting is dat in 2015 voor de regio 139 extra garantiebanen ontstaan. Hier tegenover staat een doelgroep van 605 personen (alle regiogemeenten) die beschikbaar zijn voor deze banen.

Het aantal cliënten dat in Leusden beschikbaar komt voor beschutte werkplek is naar schatting 12 in 2017. Voor de hele regio gaat men uit voor 299. Dit past binnen het aantal beschutte werkplekken waar de arbeidsmarktregio budget voor krijgt, namelijk 385.

Bijlage 2 Uitgangspunten nieuwe Wmo-taken

Uitgangspunten nieuwe Wmo-taken (individuele begeleiding, dagactivering/vervoer, kortdurend verblijf)

Individuele begeleiding

- Individuele begeleiding heeft als doel de zelfredzaamheid en de participatie van inwoners te verhogen of te behouden
- Begeleiding wordt grotendeels uitgevoerd door de sociale teams, vooral als deze kortdurend is. Langdurig vinger aan de pols houden door het team is ook mogelijk als er een steunend netwerk is of steunende voorzieningen in de basiszorg.
- Op onderdelen is het mogelijk ondersteuning op informele wijze te vervullen of via een aanbod in de basiszorginfrastructuur. Het sociaalteam heeft hierin een stimulerende, voorbereidende en toeleidende rol.
- Langdurige begeleiding wordt als maatwerkvoorziening verstrekt. Deze heeft zowel betrekking op laagcomplexiteit (waarbij er frequent contact is, zoals bij woonbegeleiding), als op complexe situaties, waarbij sprake is van specialistische inzet. Dan kan het ook kortdurend zijn.
- Ondersteuning bij onregelde huishoudens wordt uitgevoerd door de sociaal teams.

Dagactivering/vervoer

- Ontmoeten en activeren lopen door elkaar heen.
- Het eindbeeld is een “keten” met een oplopende schaal van activiteiten (van open, half open tot beschut).
- Waar mogelijk worden activiteiten voor alle doelgroepen pengesteld/gecombineerd.
- Vervoer wordt in 2015 gecombineerd met dagactivering. Vanaf 2016 worden dagbesteding en vervoer separaat georganiseerd.
- Activiteiten sluiten aan bij welzijns- en vrijwilligerswerk in de wijk (aansluiten bij bestaande vindplaatsen).

Kortdurend verblijf

- We onderscheiden logeren (vooral VG) en kortdurend verblijf bij crisis/herstel (vooral V&V)
- Voor logeren verstrekken we een PGB.
- Voor kortdurend verblijf crisis en herstel maken we afspraken met zorgaanbieders over een dagvergoeding³

Cliëntondersteuning door MEE

- Individuele begeleiding vindt voornamelijk plaats vanuit het wijkteam.
- Collectieve cliëntondersteuning (informatie en advies, cursussen) in de basiszorginfrastructuur

Bijlage 3 Reserve Sociaal Domein

Reserve Sociaal Domein

Doel: Het met ingang van 2015 opvangen van overschrijdingen op het ontschotte budget Sociaal Domein. Concreet gaat het dan om de middelen die het rijk vanaf 2015 via het sociaal deelfonds aan de gemeente beschikbaar stelt voor uitvoering van de taken op het gebied van jeugdzorg, WMO-AWBZ en participatie. Doel van deze reserve is de te verwachten fluctuaties in kosten op te kunnen vangen dan wel om gezamenlijke/regionale risico's af te kunnen dekken. Motieven om een dergelijke reserve in te stellen zijn de omvang van het budget, de te verwachten herverdeel-effecten van de nog in te voeren objectieve verdeelmodellen en het feit dat het om nieuwe taken gaat waarbij de kans op aanlooprisico's met name in de eerste jaren groot is. Wellicht kan op de langere termijn (gelijktijdig met het rijksvoornemen om het sociaal deelfonds op te laten gaan in het gemeentefonds) worden overwogen om deze reserve weer op te heffen.

Eindverantwoordelijke: De raad

Omvang: Op basis van een te verwachten rijksbudget van circa € 10 miljoen en de gehanteerde risiconorm van 10% zou de maximale omvang van de reserve circa € 1 miljoen mogen bedragen.

Storting: Het voorstel is om deze reserve te voeden met de saldi die per 1-1-2014 resteren in de egalisatiereserve WMO en het welzijnsfonds. De taken en risico's van de huidige WMO (huishoudelijke verzorging) gaan op in het brede sociale domein. Voor het realiseren van vernieuwende initiatieven vanuit de samenleving kan vanaf 2014 een beroep worden gedaan op het Fonds samenlevingsinitiatieven. Het aanvangssaldo van deze reserve is als volgt te specificeren:

Stand reserve WMO 1-1-2014 (na rekeningresultaat SBG 2013)	€ 627.700
Af: projectbudget Sociaal Domein 2014 (rsbsl. 27-2)	-/- € 309.300
Stand Welzijnsfonds 1-1-2014 (na aftrek claims Wmo beleidskader)	€ 197.100
Voordeliger resultaat SB\G tov najaarsnota 2013 (resultaatbest. Rek)	€ 60.000
Saldo vangnet minimabeleid	<u>€ 170.000</u>
Aanvangssaldo	€ 745.500

Onttrekking: De voorgestelde beleidslijn hierin is dat overschrijdingen in eerste aanleg worden opgevangen binnen het totale ontschotte budget van het Sociaal Domein (1^e opvangbassin). Mede gelet op het feit dat de kortingen van het Rijk op het budget tot 2017 aanzienlijk zullen oplopen (jeugd 17%) en dat de beleidsaanpassingen (waaronder de preventieve werking van de sociale teams) om deze taakstellingen te kunnen realiseren pas op langere termijn effect zullen hebben, is de kans reëel dat er overschrijdingen binnen dit bassin zullen optreden. De overschrijdingen kunnen dan worden opgevangen vanuit de egalisatiereserve Sociaal Domein (2^e opvangbassin).

Voorstel: instellen van een egalisatiereserve Sociaal domein waarbij de financiële gevolgen worden verwerkt in de begrotingswijziging die deel uit maakt van het raadsvoorstel peilnota 2 sociaal domein.

Bijlage 4 Bestuurlijke monitor Sociaal Domein

Bestuurlijke Monitor Financien LSD (bedragen x € 1.000)				
A Invoeringsbudget Sociaal Domein				
Beschikbaar rijksbudget voor de invoering				333
Uitgegeven stand februari 2014			-44	
Restant stand 2014 excl. Claims				289
Claims 2014			-147	
Restant stand 2014 incl. Claims				142
B Egalisatiereserve Sociaal Domein				
Benodigde buffer	10%	10.365		1.036
Beschikbare middelen			825	
Onttrekking; projectgelden 2014			-309	
Voordeel SB G via resultaatbest. Rekening			60	
Werkelijk beschikbaar				576
C Rijksmiddelen Sociaal Domein				
Omschrijving	2015	2016	2017	2018
Jeugd (december 2013)	-4.731	-4.488	-4.285	-4.285
AWBZ (januari 2014)	-3.843	-3.880	-3.940	-3.940
Participatie (nog niet duidelijk)	-1.791	-1.673	-1.561	-1.457
Totaal ontschot	-10.365	-10.041	-9.786	-9.682
D Sociaal Wijk Team Leusden				
Omschrijving			2014	2015
dekking				
E Uitvoeringskosten Sociaal Domein				
beschikbaar volgens budget	169,8	169,8	169,8	169,8
Invulling →				
Gastheerschap Amersfoort				
Eigen formatie				
Sociaal team				
BRA (beleid)				
F. financiële kengetallen				
Omschrijving	2015	2016	2017	2018
budget SD per inwoner	358	342	329	324
gem. rijkskorting op budget SD				
budget jeugdzorg per jeugdige(t/m 17 jaa	736	689	649	646
% uitvoeringskosten tov budget				
jongeren t/m 17 jaar	6429	6.512	6.598	6.631
aantal inwoners leusden (begrotingsrichtlijnen 2015-2018)	28960	29335	29723	29870

Bijlage 5 Samenvatting rapport ‘Wijkcijfers decentralisaties gemeente Leusden’

De afdeling Onderzoek & Statistiek (O&S) van de gemeente Amersfoort heeft in het voorjaar 2014 onderzoek gedaan naar het gebruik van diverse regelingen en voorzieningen door Leusdenaren die verband houden met de decentralisaties. Het onderzoek is gebaseerd op het Stapelingsonderzoek van het Centraal Bureau voor de Statistiek (onderzoek onder huishoudens naar het gebruik van meerdere regelingen tegelijk) en gegevens van Vektis (cijfers betreffende het gebruik van AWBZ en jeugdzorgvoorzieningen). Daarbij is ook gekeken of er verschillen zijn per wijk, en of deze verschillen samenhangen met achtergrondgegevens zoals bevolkingssamenstelling. Omdat O&S dit onderzoek ook heeft uitgevoerd bij de andere regiogemeenten kan het gebruik in Leusden vergeleken worden met deze gemeenten.

Voorzieningengebruik in Leusden is laag

Uit het onderzoek blijkt dat in Leusden relatief weinig huishoudens gebruik maken van diverse regelingen en voorzieningen. Zo is het gebruik van de Wajong laag (1,8% van de bevolking; gemiddelde regio: 3,1%). Ook zitten relatief weinig huishoudens in de bijstand (1,7% van de inwoners; gemiddelde regio: 2,6%), wat past bij het beeld van een hoog aandeel koopwoningen in de gemeente en een gemiddeld hoog opleidingsniveau van bewoners. Bovendien hoeft een relatief klein aandeel van de huishoudens rond te komen van een laag inkomen. In Leusden heeft 4% van de huishoudens een inkomen onder of rond het sociaal minimum. In de regiogemeenten is dit gemiddeld 5,4%.

Het gebruik van de WMO, AWBZ en Jeugdzorg in Leusden is iets lager dan in de regiogemeenten. Zo maakt 1,1% van de Leusdenaren gebruik van individuele begeleiding; 0,7% van groepsbegeleiding en 1,6% van de jeugd AWBZ en 2,4% van de Jeugd GGZ 1ste lijn. Opvallend is het hoge gebruik van jeugd GGZ in de 2de lijn: 6,1% van de Leusdense jongeren maakt hier gebruik van, tegen 5,3% in de regio. Dit valt niet te verklaren met leeftijdsopbouw.

Daarentegen is het gebruik van passend onderwijs in Leusden (2,1% van de Leusdense jongeren; 2,6% in de regio). Dit valt niet te verklaren met de leeftijdsopbouw, want het aandeel jongeren in Leusden is vergelijkbaar met de regiogemeenten. Het lage gebruik van passend onderwijs hangt mogelijk samen met het gemiddeld hoge opleidingsniveau van inwoners.

In de gemeente is het aandeel huishoudens dat gebruik maakt van geen enkele regeling iets hoger dan in de regiogemeenten (51,5% in Leusden vergeleken met 49,7% in de regiogemeenten). Ook is er in Leusden relatief weinig stapeling van regelingen. Ruim 5% van de huishoudens gebruikt vier of meer regelingen vergeleken met 6,6% van de huishoudens in de regiogemeenten. Er zijn vooral weinig huishoudens die zowel gebruik maken van een uitkering als van overige inkomensondersteuning. Dat deze combinatie weinig voorkomt in Leusden is begrijpelijk, omdat een relatief klein deel van de inwoners een uitkering ontvangt of moet rondkomen van een laag inkomen.

Voorzieningengebruik per wijk is sterk afhankelijk van demografische factoren of inkomen

Het gebruik van voorzieningen op het gebied van de Participatiewet, AWBZ/WMO, passend onderwijs en Jeugdzorg per wijk, hangt sterk samen met de samenstelling per wijk. Zo is het aandeel ouderen bepalend voor het gebruik van AWBZ/WMO en het aandeel jongeren voor het gebruik van passend onderwijs. En het gebruik van een uitkering hangt samen met geen/laag inkomen.

Zo is het niet verrassend dat de wijk Leusden Zuid een laag voorzieningengebruik kent vergeleken met de hele gemeente. In deze wijk maken relatief weinig huishoudens gebruik van WMO of AWBZ. Bovendien hoeft een klein aandeel van de huishoudens rond te komen van een laag inkomen. Ook gebruiken weinig huishoudens in deze wijk meerdere regelingen tegelijkertijd.

Vergeleken met de hele gemeente kent de wijk 't Ruige Veld een hoog voorzieningengebruik. Zo ontvangen relatief veel huishoudens in de wijk uitkeringen. Daarnaast valt het relatief hoge gebruik van AWBZ-begeleiding op. De wijk kent bovendien veel stapeling van regelingen. Dit komt omdat hier relatief veel huishoudens wonen met een laag inkomen.

Achternveld is vergelijkbaar met de gemeente Leusden als geheel. Ook in Leusden Centrum-West is het voorzieningengebruik gemiddeld. In deze wijk wordt wel meer gebruik gemaakt van WMO en AWBZ. Dit valt te verklaren met de leeftijdsopbouw. Het aandeel ouderen in Leusden Centrum-West is aanzienlijk hoger dan gemiddeld in de gemeente. Het voorzieningengebruik in Leusden Centrum-Oost is divers. Sommige regelingen worden relatief meer gebruikt dan gemiddeld in de gemeente, terwijl andere regelingen relatief minder vaak worden gebruikt. Zo is het aandeel huishoudens met een uitkering relatief hoog, maar gebruiken relatief weinig huishoudens meerdere regelingen tegelijkertijd.

Op het digitale raadsplein vindt u de volledige rapportage van de afdeling Onderzoek & Statistiek.

Bijlage 6 Planning

SAMENVATTING BESLUITPROCESSEN 3 DECENTRALISATIES 2014		planning versie 25-4-2014			
(officiële procedure; bij verkorte procedure ligt deadline college 1 week later)					
		Aanlevering bij adviesraden	Deadline adviesraden	Deadline aanleveren college	RAAD
Peilnota 2 + besluiten over egaliseriereserve Sociaal Domein (onderdeel transitiearrangementen Awbz via verkorte procedure)		22-apr	13-mei	20-mei	9-jul
Besluit financiële kaders Jeugdwet					
voorzet perspectief RWA/Amfors (college informeert raad in uitwisseling)		8-jul	5-aug	12-aug	11-sep
Peilnota 3					2-okt
Nota Minimabeleid					
Beleidsregels Minimabeleid (stelt college vast)					
<i>Kadernota Participatiewet (of 13-11 als onderdeel Kader Sociaal Domein)</i>					
Kader Sociaal Domein 2015		12-aug	9-sep	16-sep	13-nov
algemeen deel					
onderdeel Jeugdwet beleid					
onderdeel Wmo beleid					
<i>zo mogelijk ook onderdeel Participatiewet beleid</i>					
Verordening Wmo 2015					
Verordening Jeugdwet					
Beleidsregels Wmo en Jeugd (stelt college vast)					
Besluit toekomstperspectief RWA/Amfors		23-sep	21-okt	28-okt	18-dec
6 verordeningen Participatiewet + informatie beleidsregels					
maatregelen WWB					
re-integratie					
langdurigheidstoelage					
toeslagen en verlagingen					
participatie schoolgaande kinderen					
beschut werk					
Beleidsregels participatiewet (stelt college vast)					